

Beslutninger, hvorefter Bally Stifts og Bømmestofte Klosters Virksomhed ordnes, og at Bestemmelsen i Grundlovens § 49, at ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven eller i en Tilleggsbevillingslov, maa medføre, at Stiftelsernes økonomiske Forhold gaar ind under Rigsdagens Bevillingsmyndighed, saa ligger deri jo ikke den fjerneste Antydning af, at man har tænkt paa eller anet, at der deri skulde kunne lægges den Hensigt, at man vilde omstyrte disse Stiftelser eller tilegne sig deres Midler. Det er jo aldeles uberettiget at komme til en saadan Betragtning over for, hvad der her foreligger; men det er godt, at det er fremkommet, thi den uhyre Opfigt, som man har vidst at vække for denne Indstilling, har man ikke kunnet begribe, førend man nu hører, at selv den høitærede Justitsminister har set Spøgelser og læst i vor Indberetning, hvad der ikke har fjerneste Medhold i selve Indberetningen. Seg udtalte her, og det er jo klart — hvad der ogsaa blev udtalt af den høitærede Minister henimod Slutningen af hans Foredrag — at det er Administrationen, som hidtil har udvidet Stiftelsernes Virksomhed og anvendt deres tiltagende Midler paa den Maade, som den fandt det tjenligt. Den høitærede Minister indrømmede, at Administrationen kunde have gjort Feil, og det kan den maaste have gjort, derom vil jeg ikke dømmes her, men Sagen er, at den har anvendt disse Midler i den Mand, hvori den antog, at disse Stiftelser vare oprettede, og have vi nu forlangt Andet? Have vi i fjerneste Maade givet Anledning til at tro, at vi vilde noget Andet? Naar vi mene, at denne Udvidelse — som den høitærede Minister nu til Slutning erklærede, at han vilde gjøre gjældende paany maaste ved Lov, saa er Regjeringen jo ogsaa med, thi Regjeringen er jo den ene Del af Lovgivningsmagten, og fordi det skal afgjøres ved Lov — hvilket det efter vor Mening maa, naar Sagen skal ordnes rigtig og hensigtsmaessigt — derfor respekteres jo dog netop Stiftelsernes hele Stilling i alle mulige Maader. Have vi her, hvor vi have forhandlet om andre Stiftelser, have vi lige overfor Sorø Akademi, eller overfor Universitetet, eller overfor Kommunitetet, nogensinde gjort Noget, som berettiger til at tro, at man vilde stille sig anderledes overfor disse Stiftelser? (Vilke: Ja!) Det ærede Medlem siger: Ja, men jeg siger: Nei, det have vi ikke gjort. Seg veed vel, at der er enkelte Medlemmer, der mene, at man har anvendt Mere af Sorø Akademis Midler til andre Formaal, end rigtigt var; men der have vi Regjeringen med os, vi have den Regjering, som det ærede Medlem forguder, med os. Det ærede Medlem staar altsaa alene; naar han siger dette, faar han Ingen til at gaa med sig, altsaa hans Ja betyder i denne Henseende meget lidt. Nei! Sagen er her; vi kunne trostigt beraabe os paa, hvad Rigsdagen har gjort overfor disse Stiftelser, i den Tid, hvori vi have havt en konstitutionel

Forfatning, og jeg kan trostlig sige, at Ingen vilde være faldet paa, eller vil falde paa — thi jeg haaber bestandig, at vi naae dertil — at behandle disse Stiftelser anderledes end dem, der allerede ere paa Finantsloven. Det er altsaa uberettiget og Noget, som jeg tror at maatte afvise paa det Stærkeste, at vi have tænkt paa at omstyrte, hvad der bestaar. Den ærede Minister talte om, at Vedkommende kunde hævde deres Stilling overfor Domstolene. Men dertil vil jeg bemærke, at har der ingen Grund været for de vedkommende Kuratorer til at hævde Stiftelsernes Stilling over for, hvad der er sket — og det vil den ærede Minister vist sige Nei til — saa siger jeg: saa er der ikke den fjerneste Grund for dem til at søge Domstolene, naar vor Ordning bliver vedtagen; thi det er — for at gjentage det — klart for mig, at Lovgivningsmagten ikke vil gjøre noget Andet end det, Administrationen hidtil har gjort. Det Amvendelsen af de Midler, som blive til Overflud, efterat de nu bestaaende Rettigheder ere respekterede, bliver bestemt ved Lovgivningsmagten istedetfor af Administrationen, vil der lige saa lidt efter denne Ordning være Anledning til at søge Domstolene, som det hidtil har været Tilfellet. Seg kan efter dette paa Flerpartlets Begjæring tage mig det ganske roligt med disse forunderlige fantastiske Spøgelser, som den ærede Minister stillede op, om den farlige Tid, hvori vi leve, om Fare for Eiendomsretten, om hvad der ellers kunde ske, og alt Sligt; det rager ikke os, det vedkommer ikke os. Der er i det, vi have gjort, ikke den fjerneste Anledning til at oprulle dette Tæppe. Seg beklager, at den ærede Minister har taget Anledning heraf til at oprulle et sligt Billede i en af Landets lovgivende Forsamlinger; jeg tror, at det vilde have været bedre, om det ikke var kommet. Den ærede Minister talte om, hvorledes vore Konger gennem Aarhundreder have respekteret Eiendomsretten, og ved hvad de her have gjort havde hanlet i Fundatsens Mand. Dertil kan jeg kun sige: derom tvivler jeg heller ikke; men det Samme vil fremdeles blive gjort. Seg tror, at man i vore Dage ligesaa meget vil respektere Eiendomsretten, som man har gjort det i foregaaende Tider, og jeg tror ikke, at den ærede Minister vil kunne fremføre Bevis for det Modsatte. Den ærede Minister ansførte — og dette skal jeg til Slutning tage til Indtægt — at det kunde være muligt, at de Bestemmelser, der ere truffne siden 1849 — og han mente maaste ogsaa tidligere — med Hensyn til disse Midler, kunde have givet dem en bedre Amvendelse, end der er blevet givet dem; men naar den ærede Minister indrømmer Muligheden af, at de Bestemmelser, der ere truffne, kunde have været heldigere, og at Overfludet kunde have været anvendt paa en heldigere Maade, saa forekommer det mig netop at være ønskeligt at faae Lovgivningsmagtens Bistand til, eller i alt Fald faae større Sik-